

Carta a l'acadèmic Pavlov

Lev Trotski

1923

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de “Carta al académico Pavlov”, en, *Literatura y revolución. Otros escritos sobre la literatura y el arte*, volumen 2, Ruedo Ibérico, París, 1969, pp. 90-91

Honorabilíssim Ivan Petrovitx:

Perdone'm que amb la present carta em permeta arrancar-li dels seus treballs, d'una importància excepcional.

Presentaré com a excusa que el seu tema, malgrat que abordat com diletant, té al meu entendre una relació directa amb la teoria fundada per vostè. Es tracta de les relacions recíproques entre la teoria psicoanalítica de Freud i la teoria dels reflexos condicionats.

Durant els diversos anys de la meua estada a Viena, tractí força amb els freudians; llegia els seus treballs i freqüentava inclús les seues reunions. En la seua forma d'abordar els problemes psicològics sempre em sorprengué el fet que anaven d'un realisme psicològic a una anàlisi quasi literària dels fenòmens psíquics.

En el fons, la teoria psicoanalítica està basada en el fet que el procés psicològic representa una superestructura complexa fundada sobre processos psicològics, respecte als quals es troba subordinat. El nexce entre els fenòmens psíquics “superiors” i els fenòmens fisiològics “inferiors” roman, en la indiscutible majoria dels casos, subconscient i es manifesta en els somnis, etc.

La seua teoria dels reflexos condicionats, al meu entendre, engloba la teoria de Freud com un cas particular. La sublimació de l'energia sexual (tema favorit de l'escola freudiana) és una creació que descansa sobre les bases sexuals dels reflexos condicionats, $n + 1$, $n + 2$ i següents.

Els freudians s'assemblen a persones que miren en un pou profund i prou tèrbol. Han deixat de creure que aqueix pou és un abisme (l'abisme de l'“ànima”), veuen o descriuen el fons fisiològic i construeixen tota una sèrie d'hipòtesis enginyoses i interessants, però arbitràries des del punt de vista científic, sobre les propietats del fons, determinant la naturalesa de l'aigua en el pou.

La teoria dels reflexos condicionats no s'accontenta amb mètodes semicientífics i “semiliteraris”, amb observacions fetes de dalt a baix, sinó que descendeix fins al fons i torna experimentalment cap a d'alt.

27 de setembre de 1923